

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

จงกลณี ต้อยเจริญ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)*

ปรางทิพย์ ทาเสนาะ เอลเทอร์ Ph.D.*

จำไพ หมั่นสระเกษ ค.ม.*

อิสราวรรณ สนธิภูมาส พย.ม.*

ทรงสุดา หมั่นไธสง ปร.ด.**

* วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

วันรับ:	10 ต.ค. 2562
วันแก้ไข:	12 ก.พ. 2563
วันตอบรับ:	2 มี.ค. 2563

บทคัดย่อ การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาในประชากรนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 495 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์ค มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติโคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.10) อายุเฉลี่ย 20.75 ปี (SD=1.73) มีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมมากที่สุด (ร้อยละ 89.89) โดยมีรูปแบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 77.37) พบมากที่สุดในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 32.73) รองลงมาเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยว (ร้อยละ 10.10) โดยมีการเรียนรู้ด้วยการอ่านหรือเขียนมากที่สุด (ร้อยละ 52.00) พบมากที่สุดในนักศึกษาชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 42.00) และพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับชั้นกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษา ($\chi^2=1.089$, $p<0.001$) ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะ ทั้งนี้การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อการสอนหรือโปรแกรมการฝึกอบรมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่ส่งเสริมการใช้รูปแบบการเรียนรู้ทั้งสี่ลักษณะของนักศึกษาพยาบาล

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนรู้; การเรียนรู้แบบวาร์ค; นักศึกษาพยาบาล

บทนำ

นักศึกษาพยาบาลในปัจจุบันส่วนมากอยู่ในรุ่นอายุที่เรียกว่า Generation Z คือเกิดในระหว่าง พ.ศ. 2539 - 2553 ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อระหว่างศตวรรษที่ 19 และ 20

ที่มีการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาและมีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในสภาพสังคมที่

เปลี่ยนไป เด็กในวันนี้ เป็นผู้ที่เติบโตมากับเทคโนโลยีและสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตั้งแต่เด็ก และจะมีความสุขสบายกว่ายุคก่อน แต่พ่อแม่อาจไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก จึงมักจะใช้การพูดคุยติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตทดแทน ดังนั้นการออกแบบการเรียนรู้สำหรับคนในยุคดิจิทัลนี้จึงต้องปรับปรุงพัฒนาโดยในระดับมัธยมศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ⁽¹⁾ ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการร่วมมือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ทักษะการทำงานและทักษะชีวิต และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี รวมเรียกอย่างย่อว่าทักษะ 3Rs X 7Cs เมื่อนักเรียนเหล่านี้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาการจัดการเรียนรู้ต้องมีความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะ 3Rs X 7Cs ดังกล่าว และต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงสุด ดังที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (1) ว่าให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล⁽²⁾

บุคคลสามารถเรียนรู้ได้จากการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การรับรส และการสัมผัส⁽³⁾ กระบวนการจัดการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอุดมศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาประสาทสัมผัสเหล่านั้นอย่างเต็มศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนเก่ง ดี มีสุข⁽⁴⁾ โดยมีการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีความสุข ออกแบบการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีความทันสมัยตามสภาพจริง เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริงที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอน

ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และยังเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้⁽⁵⁾ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองการเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายวิธี เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก การสอนแบบอภิปราย การสอนโดยใช้แผนผังความคิด และการสอนโดยใช้กรณีศึกษา เป็นต้น แต่วิธีการสอนเหล่านี้จะไม่มีประสิทธิภาพเลยหากไม่ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) ของผู้เรียน ดังนั้น ก่อนออกแบบการเรียนรู้ผู้สอนจะต้องเข้าใจผู้เรียนว่ามีรูปแบบการเรียนรู้ มีความถนัดหรือความชอบต่อรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบใด เพื่อจะได้สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบดังกล่าว⁽⁶⁾ และผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาวิธีการหรือสื่อการสอนที่หลากหลาย เพื่อที่จะตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่ดีและมีความสุขในการเรียน⁽⁷⁾

การประเมินผู้เรียนเพื่อจัดประเภทตามรูปแบบการเรียนรู้เป็นแนวคิดของ Fleming N⁽⁸⁾ ซึ่งเสนอว่าผู้เรียนมีความชอบและสนใจในการเรียนรู้ 4 รูปแบบ คือ การเรียนรู้จากการได้มองเห็น (visual learning: V) การได้ฟังหรือพูดคุย (aural learning: A) การอ่านหรือเขียน (read/write learning: R) และการลงมือปฏิบัติ (kinesthetic learning: K) รวมเรียกอย่างย่อว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK (VARK learning styles) ผู้ที่ชอบเรียนรู้สิ่งที่มองเห็น จะถนัดเรียนด้วยการมองภาพ กราฟ แผนภูมิ ผู้ที่ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟังหรือพูดคุยจะชอบการฟังบรรยาย ฟังเทป การสนทนากลุ่มย่อย การพูดคุยกับตัวเอง ผู้ที่เรียนถนัดเรียนด้วยการอ่าน และเขียนตัวหนังสือ จะชื่นชอบข้อมูลที่ เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนผู้เรียนที่ชอบลงมือปฏิบัติ จะสามารถเรียนรู้ได้ง่ายทั้งในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง เช่น การสาธิต การศึกษากรณีศึกษา การทำงานในชั้นเรียน การใช้โมเดล ทำการทดลองพิเศษ เป็นต้น

ตามแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK ผู้เรียนแต่ละคนอาจมีรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งหรือ

มากกว่าหนึ่งแบบก็ได้ เช่น ในการศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK ของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนมากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยว โดยถนัดเรียนรู้ด้วยการอ่านหรือเขียนมากที่สุด (ร้อยละ 32.31) เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ถนัดเรียนหลายอย่าง พบว่ามีการเรียนรู้ด้วยการฟัง-การอ่าน/เขียน-ลงมือปฏิบัติ (ARK) มากที่สุด (ร้อยละ 55.56)⁽⁹⁾ ผลการศึกษานี้แตกต่างจากการศึกษาของศุภวดี แถวเพ็ญ และคณะ⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 43.7) รองลงมาคือรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยว (ร้อยละ 27.3) โดยร้อยละ 43.2 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยวมีลักษณะการเรียนรู้โดยการเคลื่อนไหวหรือลงมือปฏิบัติ การศึกษาในนักศึกษาพยาบาลชาวเงินพบผลการศึกษาเช่นเดียวกัน คือ ส่วนมากนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานมากที่สุด (ร้อยละ 58.49) และการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยวที่พบมากที่สุด (ร้อยละ 18.20)⁽¹¹⁾

จากสภาพการณ์ปัจจุบันรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลมีผลต่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้และส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ผลการสอบความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของบัณฑิตจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2559 และ 2560 พบว่า มีผู้สอบผ่านร้อยละ 52.61 และ 62.50 ตามลำดับ ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายของวิทยาลัยฯ ซึ่งผลการสอบดังกล่าวอาจมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการออกแบบการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

การเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมาในปัจจุบัน มีการตามข้อกำหนดของหลักสูตรโดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เรียนภาคทฤษฎีอย่างเดียว นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เน้นการเรียนภาคทฤษฎีและภาคทดลองเป็นหลัก และเริ่มฝึกภาคปฏิบัติ ส่วนนักศึกษาชั้น

ปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จัดการเรียนการสอนคล้ายคลึงกัน คือ เรียนภาคทฤษฎีในภาคเรียนที่ 1 ส่วนภาคเรียนที่ 2 และภาคฤดูร้อนจะเป็นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงทั้งหมด วิทยาลัยฯ ได้พัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการผู้สอน พัฒนาสื่อการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาชีพและศตวรรษที่ 21 เก่ง ดี และมีความสุข แต่การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลฯ ยังพบปัญหาที่สำคัญบางประการ ได้แก่ ผลการสอบกลางภาคและปลายภาคในแต่ละรายวิชาทุกชั้นปี มีนักศึกษาสอบไม่ผ่านเกณฑ์ในการสอบรอบแรกมากกว่า ร้อยละ 30.00 และผลการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผ่านในครั้งแรกในระยะ 3 ปีซ้อนหลัง (2558-2560) ต่ำกว่า ร้อยละ 70.00⁽¹²⁾

ปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุหลายประการ เช่น ทักษะของผู้สอน รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอน และความรู้ความสามารถของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งปัญหาหนึ่งของการออกแบบการเรียนการสอน คือ การออกแบบโดยใช้ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาตามจุดประสงค์หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด โดยไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเนื่องจากยังไม่มีข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในปีการศึกษาปัจจุบันมาประกอบการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ชั้นปีที่ 1- 3 ในปีการศึกษา 2561 โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์ค (VARK learning styles) ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการเรียนรู้ 2 รูปแบบ คือ แบบเดี่ยว และแบบผสม ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยว (unimodal) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการเรียนรู้เพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น มี 4 รูปแบบย่อย ได้แก่ (1) รูปแบบการเรียนรู้แบบ V (visualization) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือมองเห็น (2) รูปแบบ

การเรียนรู้แบบ A (auditory/aura) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการเรียนรู้โดยการฟัง (3) รูปแบบการเรียนรู้แบบ R (read/write) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการเรียนรู้โดยการอ่านและเขียน และ (4) รูปแบบการเรียนรู้แบบ K (kinesthetic) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสม (multimodal) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คซึ่งชอบการเรียนรู้มากกว่า 1 รูปแบบ จำแนกเป็น 3 รูปแบบย่อย ได้แก่ (1) รูปแบบผสมสองลักษณะ (bimodal) เช่น รูปแบบ VA, VR, VK เป็นต้น และ (2) รูปแบบผสมสามลักษณะ (trimodal) เช่น รูปแบบ VAR หรือ VAK เป็นต้น และ 3) รูปแบบผสมสี่ลักษณะ (quadrimodal) คือ VAR K

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี ให้สามารถเรียนรู้ได้บรรลุผลสำเร็จ ลดปัญหาการสอบไม่ผ่านเกณฑ์ และสามารถสอบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลผ่านในรอบแรกเพิ่มสูงขึ้น

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล ในปีการศึกษา 2561 ที่จะได้รับประโยชน์จากการนำผลการวิจัยไปออกแบบการสอนในปีการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ซึ่งมีจำนวน 524 คน จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 199 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 141 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 184 คน และเพื่อประโยชน์ในการออกแบบการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและ

ปฏิบัติที่มีการสอนเป็นกลุ่มย่อย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ซึ่งมีนักศึกษายินยอมเข้าร่วมการวิจัยและตอบแบบสอบถามจำนวน 495 คน (ร้อยละ 91.33)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง เป็นข้อคำถามปลายปิด ชนิดเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้เรียนรู้ได้ดีที่สุด คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามฉบับภาษาไทย ซึ่งแปลโดย สุรีพร ปุฒิภัทรพงศ์⁽¹³⁾ จากงานวิจัยของศุภาวดี แถวเพ็ญ และคณะ⁽¹⁰⁾ แบบสอบถามถูกสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบวาร์ค ของ Fleming ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด ชนิดเลือกตอบ จำนวน 16 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง ซึ่งแต่ละตัวเลือกในแต่ละข้อคำถามจะสะท้อนรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่ง โดยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบข้อที่อธิบายทางเลือกที่ดีที่สุดของตนเอง ให้เลือกตอบได้หลายข้อ และไม่ต้องเลือกหากไม่มีคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกมากพอ ดังนี้

- รูปแบบการเรียนรู้แบบ V (visualization) จำนวน 16 คะแนน
- รูปแบบการเรียนรู้แบบ A (auditory/aura) รวม 16 ข้อ จำนวน 16 คะแนน
- รูปแบบการเรียนรู้แบบ R (read/write) รวม 16 ข้อ จำนวน 16 คะแนน
- รูปแบบการเรียนรู้แบบ K (kinesthetic) รวม 16 ข้อ จำนวน 16 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดให้ตัวเลือกข้อ ก ข ค และ ง ในแต่ละข้อมีค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าไม่เลือก 0 คะแนน แล้วคำนวณคะแนนรูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบ โดยนับจำนวนคะแนนตามอักษร V-A-R-K ที่ได้รับเลือก

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คณะผู้วิจัย

ได้ขออนุญาตใช้เครื่องมือจากศุภวดี แถวเพี้ยและคณะ⁽¹⁰⁾ ซึ่งได้ทดลองใช้เครื่องมือในนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.88 การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ตัดแปลงแบบสอบถาม จึงไม่ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แต่ได้นำแบบสอบถามนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 61 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน-30 กรกฎาคม 2562 โดยพบนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ละชั้นปี อธิบายโครงการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และการตอบแบบสอบถามให้เข้าใจ และให้เซ็นใบยินยอม ก่อนตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 495 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.47 จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 197 ฉบับ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 141 ฉบับ และ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 157 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์ค โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ดำเนินการหลังจากผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา และได้รับการรับรอง หมายเลข COA No. 008/2562 ก่อนเก็บข้อมูลวิจัยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ และวิธีการเก็บข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

ในการตอบแบบสอบถาม โดยมีอิสระในการตอบหรือปฏิเสธการให้ความร่วมมือได้ทุกเมื่อ โดยไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตในวิทยาลัยพยาบาลฯ และข้อมูลที่ได้จะเก็บรักษาเป็นความลับ และนำเสนอผลในภาพรวมทางวิชาการเท่านั้น และให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยความเต็มใจ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา จำนวน 524 คน มีนักศึกษาสัมครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 495 คน (ร้อยละ 94.47) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 39.80) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 31.72) และชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 28.48) ตามลำดับ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.10) มีอายุเฉลี่ย 20.75 ปี (SD = 1.73, Max = 34 ปี, Min 18 ปี) และเกรดเฉลี่ย 2.88 (SD = 0.37, Max = 3.86, Min = 2.00)

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมมากที่สุด (ร้อยละ 89.89) โดยเป็นแบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 77.37) รองลงมา คือ แบบผสมสามลักษณะ(8.28) และแบบผสมสองลักษณะ(4.24) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 1 มีรูปแบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 32.73) รองลงมา คือ แบบผสมสามลักษณะ และแบบเดี่ยวเท่านั้น (ร้อยละ 2.63) และ แบบผสมสองลักษณะ(1.82) ตามลำดับ จากข้อมูลพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทุกคนมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะเพียงรูปแบบเดียว คิดเป็นร้อยละ 28.48 ของนักศึกษาทั้งหมด ส่วนชั้นปีที่ 3 มีรูปแบบแบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 16.16) รองลงมา คือ แบบเดี่ยว (ร้อยละ 7.47) และแบบผสมสามลักษณะ(5.66) และแบบผสมสองลักษณะ (2.42) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

จากข้อมูลพบว่า มีนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยว จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า มีเพียง 2 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 และ 3 โดยมีการเรียนรู้ที่ชอบการอ่านหรือเขียนมากที่สุด (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ ชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 28.00) ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง (ร้อยละ 18.00) และชอบการเรียนรู้ด้วยการดู (ร้อยละ 2.00) ตามลำดับ จากข้อมูลพบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ไม่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยวที่ชอบการดูเลย ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แยกตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK โดยไม่คำนึงถึงจำนวนลักษณะที่นักศึกษาเลือก เพื่อให้เห็นรูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

ที่เลือกการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะทั้งชั้นปี พบว่า มีการเลือกรวมทั้งสิ้น 600 ครั้ง โดยรูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการอ่านหรือเขียนเป็นรูปแบบที่นิยมมากที่สุด (ร้อยละ 42.83) รองลงมาคือ การเรียนรู้ที่ชอบลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 30.33) การเรียนรู้ที่ชอบการฟัง (ร้อยละ 20.33) และ การเรียนรู้ที่ชอบการดู (ร้อยละ 6.50) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 1-3 มีรูปแบบการเรียนรู้ที่พบมากที่สุดเรียงตามลำดับคล้ายคลึงกันคือ รูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบการอ่านหรือเขียนมากที่สุด รองลงมาคือ การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยการฟัง และการเรียนรู้ด้วยการดู (ตารางที่ 3)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวารค์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย-

ตารางที่ 1 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามระดับชั้นปี (N=495)

รูปแบบการเรียนรู้	ปี 1		ปี 2		ปี 3		รวม 3 ชั้นปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แบบเดี่ยว	13	2.63	0	0.00	37	7.47	50	10.10
แบบผสม								
- สองลักษณะ	9	1.82	0	0.00	12	2.42	21	4.24
- สามลักษณะ	13	2.63	0	0.00	28	5.66	41	8.28
- สี่ลักษณะ	162	32.73	141	28.48	80	16.16	383	77.37
รวมแบบผสม	184	37.18	141	28.48	120	24.24	445	89.89
แบบการเรียนรู้โดยรวม	197	39.80	141	28.48	157	31.72	495	100.00

ตารางที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้แบบเดี่ยวของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามระดับชั้นปี (n = 50)

รูปแบบการเรียนรู้	ปี 1		ปี 2		ปี 3		รวม 3 ชั้นปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้ด้วยการดู (V)	0	0.00	0	0.00	1	2.00	1	2.00
เรียนรู้ด้วยการฟัง (A)	4	8.00	0	0.00	5	10.00	9	18.00
เรียนรู้ด้วยการอ่านหรือเขียน (R)	5	0.00	0	0.00	21	42.00	26	52.00
เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (K)	4	8.00	0	0.00	10	20.00	14	28.00
รวม	13	26.00	0	0.00	37	74.00	50	100.00

รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) (ตารางที่ 4)

วิจารณ์

การศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา นักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมการวิจัย ร้อยละ 94.46 สามารถสรุปและวิจารณ์ผลการศึกษาได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด (ร้อยละ 94.10) อายุเฉลี่ย

20.75 ปี (SD=1.73, Max=34 ปี, Min 18 ปี) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 39.80) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 31.72) และชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 28.48) และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างดีถึงดี ($M = 2.88$, $SD = 0.37$, $Max = 3.86$, $Min = 2.00$) ตามเกณฑ์การตัดเกรดของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข (เกรดระดับ 2.50 = ค่อนข้างดี เกรดระดับ 3.00 = ดี)⁽¹⁴⁾

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงยังนิยมเรียนพยาบาลมากกว่าผู้ชายเช่นเดียวกับที่พบในงานวิจัยของ Christodoulou E, et al.⁽¹⁵⁾ และเข้าเรียนทันทีที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 (อายุ 18 ปี) ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 34 ปี นั้น เป็น

ตารางที่ 3 การเลือกรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลแบบแยกโดยไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนลักษณะจำแนกตามระดับชั้นปี (N = 600)

รูปแบบการเรียนรู้	ปี 1		ปี 2		ปี 3		รวม 3 ชั้นปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้ด้วยการดู (V)	14	2.33	10	1.67	15	2.50	39	6.50
เรียนรู้ด้วยการฟัง (A)	47	7.83	37	6.17	53	8.83	122	20.33
เรียนรู้ด้วยการอ่านหรือเขียน (R)	104	17.33	68	11.33	85	14.17	257	42.83
เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (K)	73	12.17	54	9.00	55	9.17	182	30.33
รวม	238	39.67	169	28.17	208	34.67	600	100.00

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล

รูปแบบการเรียนรู้	ปี 1		ปี 2		ปี 3		รวม 3 ชั้นปี		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. แบบเดี่ยว	13	2.63	0	0.00	37	7.47	50	10.10	1.089	6	0.000**
2. แบบผสม											
- แบบสองลักษณะ	9	1.82	0	0.00	12	2.42	21	4.24			
- แบบสามลักษณะ	13	2.63	0	0.00	28	5.66	41	8.28			
- แบบสี่ลักษณะ	162	32.73	141	28.48	80	16.16	383	77.37			
รวม	197	39.80	141	28.48	157	31.72	495	100.00			

** ค่าระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า 0.001

นักศึกษาที่เข้าเรียนในโครงการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ที่จบการศึกษาและทำงานในกระทรวงสาธารณสุขในสาขาอื่นก่อนที่จะสมัครเข้าเรียนพยาบาล เมื่อพิจารณาจากอายุเฉลี่ยจะเห็นว่านักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2561 ส่วนมากอยู่ใน Generation Z (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2553 มีอายุอยู่ระหว่าง 9-23 ปี)⁽¹⁶⁾ โดยมีนักศึกษาส่วนน้อยที่อยู่ใน Generation Y (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2524 – 2538 มีอายุอยู่ระหว่าง 24- 38 ปี) นักศึกษาทั้งสองกลุ่มนี้มีลักษณะที่เหมือนกันคือเติบโตในสังคมยุคดิจิทัล สามารถเรียนรู้เทคโนโลยีได้เร็ว มีความเป็นตัวของตัวเองสูง กล้าแสดงออกและชอบอิสระ ส่วนที่แตกต่างกันอาจจะจะเป็นประสบการณ์ด้านการทำงานที่นักศึกษาในเจน Generation Y มีมาก่อน ทำให้มีความมั่นใจในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ กล้าซักถามหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน พร้อมทั้งจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ชั้นปีและรายวิชาที่วิทยาลัยเปิดสอน⁽¹²⁾ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นปีแรกที่เข้าศึกษา จึงยังไม่คุ้นชินกับเพื่อน สิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย และไม่มีประสบการณ์การเรียนในระดับอุดมศึกษามาก่อน รายวิชาที่วิทยาลัยเปิดสอนเป็นภาคทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและพื้นฐานด้านวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเน้นให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีทักษะในศตวรรษ 21 จึงมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เริ่มคุ้นเคยกับเพื่อนและมีประสบการณ์ในการเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น อีกทั้งมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาต่อเนื่องจากชั้นปีที่ 1 รายวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1-2 เป็นรายวิชาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และพื้นฐานวิชาชีพพยาบาล ต้องมีการเรียนภาคทฤษฎีและทดลองปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาล ในภาคฤดูร้อนให้ฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพพยาบาลในสถานการณ์จริง จึงเป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษา

ต้องตื่นตัว และต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมก่อนเรียนภาคทดลองและฝึกปฏิบัติ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการเรียนในระดับอุดมศึกษามากกว่าชั้นปีอื่น แต่รายวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 เป็นภาคทฤษฎีหมวดวิชาชีพพยาบาลซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน ส่วนภาคการศึกษาที่ 2 และภาคฤดูร้อนเป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง อีกทั้งต้องเดินทางไปฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่ทั้งในโรงพยาบาลระดับต่าง ๆ และในชุมชน จึงเป็นสิ่งแปลกใหม่และมีความท้าทายความสามารถของนักศึกษามากกว่าชั้นปีอื่น ๆ

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสม (ร้อยละ 89.89) โดยเป็นแบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 77.37) พบมากที่สุดที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 32.73) รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 28.48) และชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 16.46) ในกลุ่มนักศึกษาที่ชอบการเรียนรู้แบบเดี่ยวเพียงอย่างเดียว พบจำนวน 50 คน (ร้อยละ 10.10) โดยพบรูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบอ่านหรือเขียนมากที่สุด (ร้อยละ 52) เมื่อแยกวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบโดยไม่คำนึงถึงการเลือกแบบหลายลักษณะ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบการอ่านหรือเขียนมากที่สุด (ร้อยละ 42.83) โดยพบมากที่สุดที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 17.33) จากข้อค้นพบดังกล่าวอธิบายได้ว่านักศึกษาพยาบาลใน Generation Z เกิดมาในสังคมที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ใช้อินเทอร์เน็ต ได้รับที่ฝึกฝนและพัฒนาทักษะ 3 Rs X 7 Cs มาตลอดตามแผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้เมื่อเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษายังคงมีทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย เห็นได้จากผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนมากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมทั้งการเรียนรู้ด้วยการดู การฟัง การอ่านหรือเขียน และการได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น⁽¹⁰⁾ และนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ์ประสงค์⁽¹⁷⁾ ที่พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด คือ ร้อยละ 43.7 และ 33.90 ตามลำดับ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศโอมาน⁽¹⁸⁾ ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนมาก (ร้อยละ 63.5) มีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสองลักษณะ เมื่อจำแนกเป็นชั้นปีพบว่าทักษะแบบผสมสี่ลักษณะนี้พบมากในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เช่นเดียวกับการศึกษาของ Purba⁽¹⁹⁾ ที่ศึกษานักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 และ 2 ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากนักศึกษาเพิ่งจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพียง 1 ปี ยังคงมีทักษะที่พัฒนามาในระดับมัธยมศึกษาไว้ในระดับหนึ่ง ผลการศึกษานี้ตรงข้ามกับการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท⁽⁹⁾ ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนมากมีการเรียนรู้รูปแบบเดี่ยว และในประเทศโอมาน⁽¹⁷⁾ ที่พบว่า รูปแบบผสมสี่ลักษณะนี้พบเฉพาะในนักศึกษาชั้นปีที่ 5 (internship students) เท่านั้น ทั้งอาจจะเกิดจากแผนการเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ทดลองปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะ 3 Rs X 7 Cs อย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนแบบมีส่วนร่วม การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก และการเรียนการสอนแบบโครงงาน รวมทั้งบูรณาการเรียนการสอนกับพันธกิจอื่นๆ เช่น การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้มากกว่า 1 ทักษะ เช่น การบรรยายประกอบภาพ หรือการดูวิดีโอที่มีทั้งภาพและเสียง เป็นต้น กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย จนนักศึกษากลายเป็นผู้ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งสี่ลักษณะ นักศึกษาที่มีแนวโน้มว่าจะพอใจกับรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบใดแบบหนึ่ง เช่น ชอบฟัง

บรรยาย (A) เท่านั้น ได้พัฒนาทักษะอื่นๆ คือ การลงมือปฏิบัติ (K) การดูหรือเห็นภาพ (V) และการอ่าน/เขียน (R) บ่อยๆ จนเกิดความชอบและใช้เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นักศึกษาจึงพัฒนาเป็นผู้ที่ชอบการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งสี่ลักษณะต่อไป

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ชอบการศึกษารูปแบบเดี่ยว หรือเมื่อจำแนกรูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบออกจากกลุ่มที่ชอบการเรียนรู้แบบสองลักษณะขึ้นไป พบว่า นักศึกษาชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบการอ่านหรือเขียนมากที่สุด และเป็นตัวเลือกที่พบมากที่สุดของทุกชั้นปี สอดคล้องกับผลการศึกษาในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท⁽⁹⁾ ที่พบมากถึงร้อยละ 32.31 แต่ตรงข้ามกับผลการศึกษาในประเทศจีนที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลนิยมการเรียนรู้แบบการอ่านหรือเขียนน้อยที่สุด⁽¹¹⁾ ผลการศึกษานี้แตกต่างจากผลการศึกษาอื่นๆ อีก เช่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น⁽¹⁰⁾ และการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลในประเทศ-จีน⁽¹¹⁾ พบว่า การเรียนรู้โดยการเคลื่อนไหวหรือลงมือปฏิบัติเป็นที่นิยมมากที่สุด ส่วนในประเทศโอมาน⁽¹⁷⁾ พบว่า การเรียนรู้จากการฟังเป็นที่นิยมมากที่สุด (ร้อยละ 31.6)

3.ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา มีความสัมพันธ์กับชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p < 0.001$) อธิบายได้ว่าชั้นปีไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ส่งผลให้นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์ค แต่ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายวิชาที่เปิดสอน บริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น แหล่งฝึก คุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษา ร่วมด้วย เห็นได้จากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นปีแรกที่เข้าศึกษา จึงยังไม่มีคุ้นชินกับเพื่อน สิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย และไม่มีประสบการณ์การเรียนในระดับอุดมศึกษามาก่อน รายวิชา

ที่วิทยาลัยเปิดสอนเป็นภาคทฤษฎีทั้งหมด และมีการเรียนรู้หลายรูปแบบร่วมกัน ส่งผลให้นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องปรับตัว กระตือรือร้นในการเรียน จึงเกิดนิสัยชอบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด(ร้อยละ 32.73) รองลงมาคือแบบผสมสามลักษณะ และแบบเดี่ยว เท่ากัน (ร้อยละ 2.63) และแบบสองลักษณะน้อยที่สุด(ร้อยละ 1.82) ตามลำดับ โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เลือกมากที่สุดคือการอ่านหรือเขียน (ร้อยละ 17.33) รองลงมาคือชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 12.17) ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง (ร้อยละ 7.83) และชอบการเรียนรู้ด้วยการดูน้อยที่สุด(ร้อยละ 2.33)

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เริ่มคุ้นเคยกับเพื่อนและมีประสบการณ์ในการเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น อีกทั้งมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนเองชอบมาก่อน แต่รายวิชาที่เปิดสอนเป็นรายวิชาภาคทฤษฎีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และพื้นฐานวิชาชีพพยาบาล ต้องมีการเรียนภาคทดลองปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาล และฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพพยาบาลในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาต้องตื่นตัว และเตรียมตนเองให้พร้อมก่อนเรียนภาคทดลอง และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ส่วนใหญ่จึงชอบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะเพียงรูปแบบเดี่ยว (ร้อยละ 28.48) โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เลือกมากที่สุดคือการอ่านหรือเขียน (ร้อยละ 11.33) รองลงมาคือชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 9.00) ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง (ร้อยละ 6.17) และชอบการเรียนรู้ด้วยการดูน้อยที่สุด(ร้อยละ 1.67) คล้ายคลึงกับชั้นปี 1

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการเรียนในระดับอุดมศึกษามากกว่าชั้นปีอื่น แต่รายวิชาที่เปิดสอนเป็นภาคทฤษฎีรายวิชาชีพในภาคการศึกษาที่ 1 ส่วนภาคการศึกษาที่ 2 และภาคฤดูร้อนเป็นการฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพพยาบาลในสถานการณ์จริง และประสบการณ์ใหม่คือต้องออกฝึกปฏิบัติในที่ต่างๆ ทั้งในโรงพยาบาลระดับต่างๆ และในชุมชน จึงเป็นสิ่งแปลก

ใหม่ของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษา โดยมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด (ร้อยละ 16.16) รองลงมาคือแบบเดี่ยว (ร้อยละ 7.47) แบบสามลักษณะ (ร้อยละ 5.66) และแบบสองลักษณะ(ร้อยละ 2.42) โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เลือกมากที่สุดคือการอ่านหรือเขียน (ร้อยละ 14.17) รองลงมาคือ ชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 9.17) ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง (ร้อยละ 8.83) และชอบการเรียนรู้ด้วยการดูน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.50) คล้ายคลึงกับชั้นปี 1 และ 2 ผลการศึกษานี้ตรงข้ามกับการศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น⁽¹⁰⁾ ที่ไม่พบความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปร

สรุป

การศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 495 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด อายุเฉลี่ย 20.75 ปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงดี ผลการศึกษพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ส่วนมากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะ พบมากที่สุดในชั้นปีที่ 1 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ โดยชอบการเรียนรู้จากการอ่านหรือเขียนมากที่สุด รองลงมาคือ ชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง และชอบการเรียนรู้ด้วยการดู ตามลำดับ คล้ายคลึงกันทุกชั้นปี และพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์คมีความสัมพันธ์กับชั้นปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากชั้นปีไม่ใช่ปัจจัยเดี่ยวที่ส่งผลให้นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบวาร์ค แต่ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายวิชาที่เปิดสอน บริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น แหล่งฝึก คุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า นักศึกษาพยาบาล

ทุกชั้นปี มีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมสี่ลักษณะมากที่สุด และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เลือกมากที่สุดคือการอ่านหรือเขียน รองลงมาคือ ชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ชอบการเรียนรู้ด้วยการฟัง และการดู ตามลำดับ มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. ผู้บริหารวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกรูปแบบตามลักษณะการเรียนรู้แต่ละชั้นปี จัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ในแบบของตนมากที่สุด

2. อาจารย์ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษา การสอนในกลุ่มใหญ่ทั้งชั้นปี ควรคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่ชั้นปีนั้นชอบมากที่สุด และการสอนในกลุ่มเล็ก เช่น การสอนภาคปฏิบัติควรคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งรายบุคคล และรายชั้นปี เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ที่สนับสนุนทุนวิจัย และขอขอบคุณ ดร.พรฤดี นิธิรัตน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา สำหรับคำแนะนำ คำปรึกษาและกำลังใจในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงโดยด้วยดี สุดท้ายขอขอบคุณอาสาสมัครทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

1. วารี ชมชื่น, เรขา อรัญวงศ์, ขวัญดาว แจ่มแจ่ม. กลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่-

- การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. วารสารวิชาการและวิจัย-สังคมศาสตร์ 2558;10(พิเศษ):87-100.
2. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (1) [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 20 ธ.ค. 2561]. แหล่งข้อมูล: https://www.mwit.ac.th/person/01_Statures/NationalEducation.pdf
3. Jansen E. Brain-based learning: the new paradigm of teaching. 2nd edition. Thousand Oaks: Corwin; 2008.
4. คณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552; 2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; 2552.
5. พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2557.
6. สมชาย สุริยะไกร. แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์: ทฤษฎีและข้อค้นพบ. วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน 2554;7: 1-10.
7. สิรารักษ์ ศรีมาลา, รุ่งทิวา ศิริวิโรจน์. ผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนการพยาบาลทารกแรกเกิด. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา 2558;24(4):1-9.
8. Fleming N. VARK classification of learning Styles [Internet]. 2015 [cited 2018 Dec 20]. Available from: <http://www.Vark-learn.com>
9. นฤมล จันท์สุข, ชวนนท์ จันท์สุข, นิจวรรณ วีวัฒน์นอม. การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ตามรูปแบบ VARK ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. การประชุมวิชาการระดับชาติ นเรศวรวิจัยครั้งที่ 13: วิจัย นวัตกรรม ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม; 20-21 กรกฎาคม 2060; มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2560.
10. ศุภวดี แฉวเพ็ญ, พรรณีภา ทองณรงค์, เสาวลักษณ์ วิชัย. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต-วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ 2560;35(2):227-35.
11. Zhu H, Zeng H, Zhang H, Zhang H, Wan F, Guo H, et al. The preferred learning styles utilizing VARK among

- nursing students with bachelor degrees and associate degree in China. *Acta Paul Enferm* 2018;31(2):162-9.
12. กลุ่มวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. แผนการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2561. นครราชสีมา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี-นครราชสีมา, 2561.
 13. สุริพร ปุฒิกัทรพงศ์. ฉันจะเรียนได้ดีที่สุดอย่างไร [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 20 พ.ย. 2561]. แหล่งข้อมูล: <http://vark-learn.com/wp-content/uploads/2014/08/The-VARK-Questionnaire-Thai.pdf>
 14. กระทรวงสาธารณสุข. ระเบียบสถาบันพระบรมราชชนก ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2560. 3 กุมภาพันธ์ 2560. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2560.
 15. Christodoulou E, Kalokairinou A, Koukia E, Intas G, Apostolara P, Daglas A, et al. The test-retest reliability and pilot testing of the “new technology and nursing students” learning styles” questionnaire.” *International Journal of Caring Sciences* [Internet]. 2015 [cited 2019 Oct 7];8(3):567-76. Available from: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=110579132&site=ehost-live>
 16. สิริพิมพ์ ชูปาน. พยาบาลวิชาชีพ generation Y: ความท้าทายสำหรับผู้บริหารการพยาบาล. *วารสารพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข* 2561;28(1):1-12.
 17. Kaewmataya P, Charoennukul A, Kulprateepunya K, Ginggaw S, Prasertsri N. The VARK learning style of nursing students. *Proceeding of 18th World Congress on Clinical Nutrition (WCCN) Agriculture, Food and Nutrition for Health and Wellness; 2014 Dec 1-3; Ubon Ratchathani, Thailand. Ubon Ratchathani: Faculty of Agriculture, Ubon Ratchathani University; 2015.*
 18. Angeline JPG, Ranadev C. Learning style(S) preferences and the perception of the learner’s learning style with academic performance of nursing Students in a private university, Oman. *International Journal of Nursing Education* [Internet]. 2018 [cited 2019 Oct 7];10(4):48-52. Available from: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=132984835&site=ehost-live>
 19. Purba IE, Sinaga J, Siregar R, Sembiring A, Sembiring R. Learning preferences of nursing and midwifery students. *Journal of Science and Technology Ubon Ratchathani University* 2015;17(3):7-12.

Abstract: VARK Learning Styles of Bachelor Degree Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

Jongolnee Tuicharoen, M.Sc. (Public Health)*; Prangthip Thasanoh Elter, Ph.D.*; Rumpai Munsraket, M.Ed.*; Issarawan Sonthipumas, M.S.N.*; Songsuda Muenthaisong, Ph.D.**

* Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima; ** Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen, Thailand

Journal of Health Science 2020;29(6):1073-85.

This study aimed to assess the relationship between classes and learning styles of nursing students in a nursing college in Nakhon Ratchasima. Participants were 495 nursing students from the first to the third year of study. Data were collected by using the Learning Style Questionnaire ($\alpha=0.82$) and analyzed by using descriptive statistics and Chi square test. Research results revealed that the majority of participants were female (94.10%), aged 20.75 years old ($SD=1.73$). Most of the them preferred multimodal learning styles (89.89%), especially a quadrimodal style (77.37%), which were mostly found among the freshmen (32.73%). The preference on unimodal learning style was observed in 10.10% of the participants who were mainly the third year students (42.0%), and reading or writing (R) was the most preferred (52.0%). There was a significant association between student classes and learning styles ($\chi^2=1.089$, $p<0.001$). The results could be used as basic information for nursing instructors to design courses congruent with students' quadrimodal styles. Future research should focus on developing instructional media or pre-training programs for nursing practicum that promote their quadrimodal learning styles.

Keywords: learning style; VARK learning styles; nursing students